

MACMILLAN CANCER SUPPORT

Trifluridine-tipiracil hydrochloride (Lonsurf®): Polish

Triflurydyna – chlorowodorek typiracylu (Lonsurf®)

Triflurydyna – chlorowodorek typiracylu (Lonsurf®) jest lekiem stosowanym w chemioterapii. Stosuje się go do leczenia raka jelita grubego lub raka żołądka z przerzutami na inne części ciała.

Do czego służy Lonsurf?

Lonsurf jest stosowany w leczeniu raka jelita grubego, raka żołądka i raka połączenia żołądkowo-przelykowego umiejscowionego w okolicy, w której przełyk łączy się z żołądkiem. Lek ten jest stosowany, gdy wymienione nowotwory rozprzestrzeniły się na inne części ciała (są przerzutowe).

Lek ten jest stosowany, gdy wymienione nowotwory rozprzestrzeniły się na inne części ciała.

Niekiedy lek ten może być także stosowany w leczeniu innych nowotworów. Podane tutaj informacje najlepiej czytać w połączeniu z naszymi ogólnymi informacjami o chemioterapii i rodzaju nowotworu, na jaki cierpi dana osoba.

Lekarz objaśni tę metodę leczenia oraz związane z nią możliwe skutki uboczne, zanim pacjent wyrazi zgodę na jej zastosowanie.

Sposób podawania Lonsurfu

Podczas leczenia zazwyczaj odbywa się wizyty u onkologa, pielęgniarki specjalizującej się w chemioterapii lub pielęgniarki specjalisty oraz farmaceuty specjalisty. W niniejszej broszurze osoby te nazywamy odpowiednio: lekarzem, pielęgniarką lub farmaceutą.

Przed lub w dniu podania leków pielęgniarka lub pracownik laboratorium pobiera od pacjenta próbkę krwi. Robi się to, aby sprawdzić, czy liczba jego komórek krwi jest na tyle bezpieczna, że może on otrzymać chemioterapię.

Przed rozpoczęciem chemioterapii stan pacjenta sprawdza też lekarz lub pielęgniarka. Przeprowadza się rozmowę z pacjentem na temat wyników badania krwi oraz jego samopoczucia. Jeśli wyniki badania krwi są prawidłowe, farmaceuta przygotowuje leki przeciwnowotworowe. Pielęgniarka informuje pacjenta, kiedy leki będą gotowe.

Schemat chemioterapii

Lonsurf przyjmuje się w postaci tabletek, więc można to robić w domu. Lekarz lub pielęgniarka omawia z pacjentem plan leczenia. Może też dać pacjentowi kopię planu leczenia, aby wziął go ze sobą do domu.

Pielęgniarka lub farmaceuta wydaje pacjentowi tabletki do przyjmowania w domu. Zawsze należy przyjmować leki ściśle według zaleceń. Jest to ważne, gdyż dzięki temu można mieć pewność, że działają one możliwie najbardziej skutecznie. Pacjent może otrzymać tabletki o różnej sile działania. Lonsurf w tabletkach jest dostępny w dwóch dawkach:

- 15 mg
- i 20 mg.

Lonsurf podaje się w kilku cyklach leczenia. Pacjent przyjmuje lek tak długo, jak radzi sobie ze skutkami ubocznymi, a leczenie przynosi rezultaty.

Cykl przyjmowania Lonsurfu trwa 28 dni (4 tygodnie). Zazwyczaj tabletki przyjmuje się w określonych dniach każdego cyklu:

- Tydzień 1 i 2 – Lonsurf w tabletkach przyjmuje się dwa razy dziennie od 1. do 5. dnia. Tabletek nie przyjmuje się 6. ani 7. dnia.
- Tydzień 3 i 4 – nie przyjmuje się Lonsurfu w tabletkach.

Przepisana dawka chemioterapii może ulec zmianie w każdym cyklu leczenia. Może to być spowodowane wystąpieniem skutków ubocznych lub zmian masy ciała. Ważne jest, aby pacjent, rozpoczynając nowy cykl leczenia, wiedział, ile tabletek powinien zażywać.

Pielęgniarka lub farmaceuta może także dać pacjentowi leki przeciwwymiotne oraz inne leki do zabrania do domu. Kapsułki lub tabletki należy przyjmować ściśle według wskazań pielęgniarki lub farmaceuty.

Przyjmowanie tabletek Lonsurfu

Tabletki Lonsurfu należy połykać w całości, popijając szklanką wody. Nie należy ich żuć, otwierać ani miażdżyć. Należy brać je w ciągu godziny po zjedzeniu porannego i wieczornego posiłku.

Jeśli pacjent zapomniał zażyć tabletkę, nie powinien przyjmować podwójnej dawki. Należy o tym poinformować lekarza, pielęgniarkę lub farmaceutę.

Inne kwestie dotyczące tabletek, o których należy pamiętać:

- Po przyjęciu tabletek należy umyć ręce.
- Inne osoby powinny unikać bezpośredniego kontaktu z tabletkami.
- Pacjent powinien przechowywać leki w oryginalnym opakowaniu w temperaturze pokojowej, z dala od źródeł ciepła i bezpośredniego działania promieni słonecznych.
- Leki należy przechowywać w bezpiecznym i niedostępnym dla dzieci miejscu oraz poza zasięgiem ich wzroku.
- W razie wymiotowania od razu po zażyciu tabletek należy skontaktować się ze szpitalem. W takiej sytuacji nie należy przyjmować dodatkowej dawki.
- Jeśli leczenie zostało przerwane, należy zwrócić pozostałe tabletki farmaceutyce.

Skutki uboczne

Opisujemy tutaj najczęściej występujące skutki uboczne leczenia. Niniejsza broszura przedstawia również niektóre rzadziej występujące skutki uboczne.

U danego pacjenta mogą wystąpić niektóre z opisanych tutaj skutków ubocznych, jednak mało prawdopodobne jest, że wystąpią u niego one wszystkie. Jeśli dana osoba przyjmuje także inne leki przeciwnowotworowe, może odczuwać skutki uboczne, które nie zostały tutaj omówione. O zaobserwowanych skutkach ubocznych należy zawsze poinformować lekarza, pielęgniarkę lub farmaceutę.

Lekarz może przepisać leki, które pomogą ograniczyć niektóre ze skutków ubocznych. Należy przyjmować leki ściśle według zaleceń pielęgniarki lub farmaceuty. Dzięki temu jest bardziej prawdopodobne, że będą skuteczne. Informacji na temat łagodzenia skutków ubocznych udziela pielęgniarka. Większość skutków ubocznych zaczyna ustępować po zakończeniu leczenia.

Poważne i zagrażające życiu skutki uboczne

Niektóre metody leczenia nowotworów mogą mieć poważne skutki uboczne. W rzadkich przypadkach mogą one stanowić zagrożenie dla życia. Onkolog lub pielęgniarka może wyjaśnić ryzyko wystąpienia takich skutków ubocznych u danej osoby.

Kontakt ze szpitalem

Pielęgniarka przekaze numery telefonów do szpitala. W razie złego samopoczucia lub chęci uzyskania porady można zadzwonić pod podane numery o dowolnej porze dnia lub nocy. Należy zapisać te numery w telefonie lub trzymać je w bezpiecznym miejscu.

Więcej informacji

Nie możemy wymienić wszystkich możliwych skutków ubocznych tego leczenia. Istnieją pewne rzadko występujące skutki uboczne, które nie zostały tutaj przedstawione. Szczegółowe informacje można znaleźć w [elektronicznym Kompendium Leków \(eMC\)](#).

Częste skutki uboczne

Ryzyko infekcji

Opisany tutaj lek może zmniejszyć liczbę krwinek białych. Komórki te zwalczają infekcje. Jeśli liczba krwinek białych jest niska, zwiększa się podatność na infekcje. Niski poziom krwinek białych jest czasem nazywany neutropenią.

Infekcja może okazać się bardzo poważna, gdy poziom krwinek białych jest niski. W przypadku wystąpienia infekcji należy jak najszybciej przystąpić do jej leczenia. Należy natychmiast skontaktować się ze szpitalem, dzwoniąc pod otrzymany całodobowy numer telefonu w przypadku, gdy:

- temperatura ciała pacjenta przekroczyła 37,5°C (99,5°F),
- pacjent nagle poczuł się źle, nawet mając prawidłową temperaturę ciała,
- pacjent wykazuje objawy infekcji,
- temperatura ciała pacjenta spadła poniżej 36°C (96,8°F).

Objawy infekcji to między innymi:

- dreszcze i drżenie,
- ból gardła,
- kaszel,
- duszności,
- biegunka,
- konieczność częstego oddawania moczu lub dyskomfort w trakcie oddawania moczu.

Ważne jest, aby postępować zgodnie z wszelkimi zaleceniami zespołu onkologicznego.

Poziom krwinek białych zazwyczaj wraca do normy przed kolejnym cyklem leczenia. Przed kontynuacją chemioterapii pacjent zostaje poddany badaniu krwi. Jeśli poziom krwinek białych jest niski, lekarz może nieznacznie opóźnić podanie leków do czasu podwyższenia się poziomu tych krwinek.

Sinienie i krwawienie

Opisane tutaj leczenie może prowadzić do zmniejszenia liczby płytek krwi. Płytki krwi to komórki, które biorą udział w krzepnięciu krwi.

Jeśli liczba płytek krwi jest niska, łatwiej mogą pojawiać się siniaki lub krwawienie. Pacjent może doświadczyć tak objawów jak:

- krwawienie z nosa,
- krwawienie z dziąseł,
- obfite miesiączkowanie,
- krew w moczu lub stolcu,
- niewielkie czerwone lub fioletowe plamki na skórze, które mogą przypominać wysypkę.

W przypadku wystąpienia siniaków lub krwawienia niewiadomego pochodzenia należy poinformować lekarza. Może być konieczne podanie kroplówki w celu dostarczenia pacjentowi dodatkowych płytek krwi. Ich podanie jest nazywane **transfuzją lub przetoczeniem płytek krwi**.

Anemia (niski poziom krwinek czerwonych)

Opisane tutaj leczenie może zmniejszyć liczbę krwinek czerwonych. Krwinki czerwone transportują tlen po całym organizmie. Jeżeli liczba krwinek czerwonych jest niska, nazywa się to niedokrwistością (anemią). W takiej sytuacji mogą wystąpić objawy takie jak:

- bladość skóry,
- brak energii,
- duszności,
- zawroty głowy.

W przypadku wystąpienia tych objawów należy poinformować o nich lekarza lub pielęgniarkę.

W razie znacznej anemii może zaistnieć potrzeba podania kroplówki uzupełniającej poziom krwinek czerwonych. Nazywa się to **transfuzją krwi**.

Uczucie zmęczenia

Uczucie zmęczenia jest częstym skutkiem ubocznym tej terapii. Często nasila się ono pod koniec leczenia i utrzymuje przez kilka tygodni po jego zakończeniu. Nie należy się spieszyć i powinno się planować dni tak, aby mieć czas na odpoczynek. Źródłem energii mogą być niezbyt forsowne ćwiczenia fizyczne, takie jak krótkie spacery.

W razie odczuwania senności nie należy prowadzić pojazdów ani obsługiwać maszyn.

Nudności

Lekarz przepisze leki przeciwwymiotne, aby zapobiec nudnościom lub je ograniczyć podczas leczenia. Leki te należy przyjmować ściśle według zaleceń pielęgniarki lub farmaceuty. Łatwiej jest zapobiegać nudnościom niż je leczyć.

W przypadku nudności należy często pić płyny małymi łykami i regularnie spożywać niewielkie porcje jedzenia. Ważne jest, aby przyjmować wystarczającą ilość płynów. Jeśli pacjent w dalszym ciągu odczuwa nudności lub wymiotuje częściej niż raz na 24 godziny, należy jak najszybciej skontaktować się ze szpitalem. Jego personel udzieli porad w tym zakresie. Lekarz lub pielęgniarka może przepisać inny lek przeciwwymiotny, który będzie skuteczniejszy dla danego pacjenta.

Brak apetytu

Opisane tutaj leczenie może mieć wpływ na apetyt. Nie trzeba się martwić utratą apetytu trwającą jeden lub dwa dni. Jeśli jednak apetyt nie wróci po kilku dniach lub pacjent chudnie, należy powiedzieć o tym pielęgniarce lub dietetykowi. Mogą oni udzielić porad w tym zakresie, np. zalecić pacjentowi przyjmowanie suplementów diety lub napojów albo zasugerować zmianę diety lub zwyczajów żywieniowych.

Biegunka

Opisane tutaj leczenie może wywoływać biegunkę. Biegunka oznacza wydalanie większej niż zwykle ilości stolca (kału) lub oddawanie wodnistych albo luźnych stolców. Jeśli pacjent ma stomię, może ona być bardziej aktywna niż zwykle.

Zespół medyczny może przepisać leki hamujące biegunkę do przyjmowania w domu.

W razie wystąpienia biegunki lub łagodnego zwiększenia aktywności stomii należy:

- przestrzegać wskazówek otrzymanych od zespołu onkologicznego dotyczących przyjmowania leków hamujących biegunkę,
- pić co najmniej 2 litry (3½ pinty) płynów dziennie,
- unikać alkoholu, kofeiny, produktów mlecznych, produktów spożywczych o dużej zawartości tłuszczu lub błonnika.

Należy natychmiast skontaktować się ze szpitalem, jeśli:

- biegunka występuje w nocy,
- pacjent wypróżnia się więcej niż 4 razy na dobę,
- nastąpił umiarkowany lub istotny wzrost aktywności stomii,
- leki hamujące biegunkę nie zadziałały w ciągu 24 godzin.

Może zaistnieć potrzeba zgłoszenia się do szpitala w celu przyjęcia płynów w formie kroplówki.

Zaparcia

Opisane tutaj leczenie może wywoływać **zaparcia**. Zaparcie oznacza niemożność oddawania stolca tak często, jak zwykle. Czynność ta może być trudna lub bolesna. Oto kilka rad, które mogą pomóc:

- Należy pić co najmniej 2 litry (3½ pinty) płynów dziennie.
- Należy jeść produkty spożywcze zawierające duże ilości błonnika, takie jak owoce, warzywa i chleb pełnoziarnisty.
- Należy regularnie wykonywać niezbyt forsowne ćwiczenia fizyczne, takie jak krótkie spacerowanie.

W przypadku zaparcia należy poprosić personel szpitalny o poradę. Aby pomóc, lekarz może przepisać środki przeczyszczające.

Zmiany skórne

Chemioterapia może **mieć wpływ na skórę**. Lekarz lub pielęgniarka poinformuje, jakich zmian można się spodziewać. Jeśli skóra pacjenta jest wysuszona, powinien on spróbować używać codziennie nieperfumowanego kremu nawilżającego. Opisane tutaj leczenie może wywołać swędzącą wysypkę.

Wszelkie zmiany skórne należy zawsze zgłaszać lekarzowi lub pielęgniarce. Udzielą oni porady i mogą przepisać odpowiednie kremy lub leki. Zmiany skórne są zazwyczaj tymczasowe i ustępują po zakończeniu leczenia.

Ból jamy ustnej i gardła

Przyjmowanie opisanego tutaj leku może wywoływać **ból jamy ustnej i gardła**. U pacjenta mogą się także pojawić owrzodzenia jamy ustnej. Może to spowodować zwiększoną podatność na infekcje jamy ustnej lub gardła. Zęby lub protezy należy myć miękką szczoteczką rano i wieczorem oraz po posiłkach.

W razie wystąpienia bólu jamy ustnej lub gardła należy:

- powiedzieć o tym pielęgniarce lub lekarzowi – mogą oni zalecić płyn do płukania jamy ustnej lub odpowiednie leki,
- postarać się pić dużo płynów,
- unikać alkoholu, tytoniu i pokarmów, które mogą podrażniać jamę ustną.

W niektórych przypadkach ssanie kostek lodu może pomóc złagodzić ból jamy ustnej lub gardła. Nie należy jednak ssać lodu w przypadku korzystania z radioterapii obejmującej głowę lub szyję. Może to wywołać obrażenia.

Zaburzenia smaku

Pacjent może odczuwać gorzki lub metaliczny posmak w ustach. Pomocne w takiej sytuacji może okazać się ssanie cukierków bez cukru. Niektóre rodzaje jedzenia mogą wydawać się bez smaku lub smakować inaczej. Należy próbować różnych potraw, aby znaleźć takie, które smakują najlepiej. **Zaburzenia smaku** ustępują zazwyczaj po zakończeniu leczenia. Pielęgniarka udzieli pacjentowi więcej porad w tym zakresie.

Wskazówki pomocne w celu poprawy smaku

- Warto doprawiać jedzenie lub dodawać przyprawy i zioła w trakcie gotowania.
- Można używać mocnych, aromatyzowanych sosów, aby jedzenie było smaczniejsze.
- Pomocne może okazać się spożywanie świeżych owoców i soków o wyrazistym smaku lub niezawierających cukru słodczy, które pozostawią przyjemny smak w ustach.
- Można również jeść zimne pokarmy, ponieważ ich smak może okazać się bardziej wyrazisty niż smak potraw gorących.

Ból brzucha

Pacjent może odczuwać ból lub dyskomfort w okolicy brzucha. Mogą pojawić się wzdęcia, gazy lub niestrawność. Lekarz może przepisać leki ograniczające te dolegliwości. Jeśli ból nie ustąpi lub nasili się, należy poinformować o tym lekarza.

Wpływ na płuca

Opisane tu leczenie może powodować zmiany w płucach. W razie wystąpienia podczas leczenia lub po jego zakończeniu którejkolwiek z poniższych zmian należy natychmiast skontaktować się ze szpitalem:

- duszności,
- kaszel,
- świszczący oddech,
- gorączka wynosząca ponad 37,5°C (99,5°F).

Jeśli wcześniej istniejące problemy z oddychaniem nasiliły się, również należy poinformować o tym lekarza. Pacjent może zostać skierowany na badania w celu sprawdzenia funkcjonowania jego płuc. W takiej sytuacji pacjent może być zmuszony przyjmować sterydy lub inne leki.

Gromadzenie się płynów (obrzęk)

Niekiedy płyn może gromadzić się w nogach i kostkach i wówczas dochodzi do obrzęków. Płyn może także gromadzić się w nabłonku płuc. Takie zjawisko nazywa się „wysiękiem opłucnowym”.

Obrzęki i wysięk opłucnowy można leczyć za pomocą leków, które powodują częstsze oddawanie moczu. Leki takie nazywane są diuretykami. W przypadku zauważenia opuchlizny zawsze należy skontaktować się z lekarzem. Należy natychmiast skontaktować się z lekarzem lub szpitalem w przypadku:

- pojawienia się kaszlu,
- występowania bólu w klatce piersiowej,
- występowania większego niż zazwyczaj braku tchu,
- nagłego przybrania na wadze.

Bolesne i zaczerwienione dłonie i podeszwy stóp

Pacjent może mieć obolałe i zaczerwienione dłonie i podeszwy stóp. Skóra w tych miejscach może również zacząć się łuszczyć. Taki stan nazywa się erytrodyzestezją dłoniowo-podeszwową lub zespołem dłoniowo-podeszwowym. Dolegliwości znikają zwykle po zakończeniu leczenia.

Jeśli pojawią się jakiegokolwiek zmiany na dłoniach lub stopach, należy zgłosić je lekarzowi lub pielęgniarce. Mogą oni udzielić porady i przepisać odpowiednie kremy, aby zmniejszyć objawy. Pomocne będzie:

- utrzymywanie niskiej temperatury dłoni i stóp,
- regularne nawilżanie dłoni i stóp,
- nienoszenie obciskających skarpet, butów i rękawiczek.

Drętwienie lub mrowienie w rękach lub stopach (neuropatia obwodowa)

Przyjmowanie opisanego tutaj leku może wpływać na nerwy, co może prowadzić do drętwienia, mrowienia lub bólu w rękach lub stopach. Pacjent może mieć trudności przy zapinaniu guzików lub wykonywaniu innych czynności wymagających precyzji.

W przypadku wystąpienia takich objawów należy poinformować o tym lekarza. Niekiedy w takiej sytuacji trzeba zmniejszyć dawkę leku. Objawy te zazwyczaj ustępują powoli po zakończeniu leczenia. W niektórych przypadkach mogą one nie ustąpić nigdy. Jeśli pacjenta to niepokoi, powinien porozmawiać o tym z lekarzem.

Wypadanie włosów

Do utraty włosów po przyjmowaniu Lonsurfu nie dochodzi często. Niemalże zawsze jest to dolegliwość tymczasowa i włosy odrastają po zakończeniu terapii. Pielęgniarka może udzielić porad na temat **radzenia sobie z wypadaniem włosów**.

Rzadziej występujące skutki uboczne

Wpływ na funkcjonowanie serca

Leczenie opisanym tutaj lekiem może mieć wpływ na serce. Pacjent może zostać poddany badaniom w celu sprawdzenia funkcjonowania jego serca. Mogą być one wykonywane przed leczeniem, w jego trakcie i po nim.

Jeśli leczenie powoduje **problemy z sercem**, lekarz może zmienić stosowany rodzaj terapii.

Należy niezwłocznie skontaktować się z lekarzem pod numerem całodobowym podanym przez szpital w razie wystąpienia któregokolwiek z poniższych objawów w trakcie leczenia lub po jego zakończeniu:

- ból lub ucisk w klatce piersiowej,
- duszności,
- zawroty głowy,
- zmiany tętna.

Objawy te mogą być także wynikiem innych chorób, ale ważne jest, aby zgłosić się na badanie do lekarza. Jeśli nie można połączyć się z lekarzem, należy zadzwonić pod numer **111**, pod którym można uzyskać **pełną poradę w ramach NHS**.

Wpływ na układ nerwowy

Opisany tutaj lek może wywoływać zawroty głowy lub omdlenia. W razie odczuwania zawrotów głowy lub osłabienia nie należy prowadzić pojazdów ani obsługiwać maszyn.

Mogą także pojawić się stany lękowe lub **kłopoty ze snem**. Należy poinformować o tym lekarza lub pielęgniarkę. Mogą oni udzielić porad w tym zakresie.

Opisane tu leczenie może wywoływać bóle głowy. Jeśli pojawi się ten objaw, należy zgłosić go lekarzowi lub pielęgniarce. Mogą oni przepisać środki przeciwbólowe.

Zmiany w nerkach lub wątrobie

U niektórych osób przyjmowanie Lonsurfu może mieć wpływ na nerki lub wątrobę. Aby sprawdzić, czy nerki i wątroba funkcjonują prawidłowo, regularnie przeprowadza się badania krwi. Bada się także mocz, aby sprawdzić zawartość białka.

Problemy z oddawaniem moczu

Lonsurf może powodować problemy z oddawaniem moczu. Krew w moczu, ból podczas oddawania moczu lub kłopoty z oddawaniem moczu należy od razu zgłosić lekarzowi lub pielęgniarce.

Problemy z oczami

Opisane tutaj leczenie może wywoływać suchość oczu. Może ono powodować również ból, zaczerwienienie lub swędzenie oczu. Jest to tzw. zapalenie spojówek. Lekarz może przepisać krople do oczu, aby zapobiec dolegliwościom oczu. Ważne jest, aby stosować przepisane leki zgodnie z zaleceniami. Można doświadczać także zmian w widzeniu.

Ból oczu lub zmianę widzenia należy zawsze zgłosić lekarzowi lub pielęgniarce. W razie wystąpienia powyższych objawów nie wolno prowadzić pojazdów ani obsługiwać maszyn.

Inne informacje

Laktoza

Opisany tutaj lek zawiera laktozę. Laktoza to rodzaj cukru występujący w mleku i przetworach mlecznych. W przypadku nietolerancji laktozy należy poinformować o tym lekarza przed rozpoczęciem przyjmowania Lonsurfu.

Ryzyko wystąpienia zakrzepu

Nowotwór i niektóre leki przeciwnowotworowe mogą zwiększać ryzyko wystąpienia **zakrzepu**. Objawy zakrzepu to między innymi:

- pulsujący ból, zaczerwienienie lub opuchlizna nogi albo ramienia,
- nagły atak duszności lub kaszlu,
- ostry ból w klatce piersiowej, który może pogarszać się, gdy pacjent kaszle lub bierze głęboki wdech.

W razie wystąpienia któregokolwiek z wyżej wymienionych objawów należy natychmiast skontaktować się ze szpitalem, dzwoniąc pod otrzymany całodobowy numer telefonu. Jeśli nie można połączyć się z lekarzem, należy zadzwonić pod numer **111**, pod którym można uzyskać **pilną poradę w ramach NHS**.

Zakrzepy są groźne, jednak lekarz może przepisać leki rozrzedzające krew (antykoagulanty). Lekarz lub pielęgniarka może udzielić więcej informacji na ten temat.

Można obniżyć ryzyko powstania zakrzepu poprzez:

- **utrzymywanie aktywności fizycznej** podczas terapii,
- picie dużej ilości płynów, szczególnie wody.

W celu zapobieżenia zakrzepom podaje się czasem antykoagulanty.

Inne leki

Niektóre leki mogą wpływać na działanie opisanej tutaj terapii lub być dla pacjenta szkodliwe w trakcie jej stosowania. Należy zawsze powiedzieć onkologowi o wszystkich lekach, które pacjent przyjmuje lub planuje przyjmować, w tym:

- lekach przepisanych przez lekarza,
- lekach kupowanych bez recepty w aptece lub innym sklepie,
- witaminach, lekach ziołowych i uzupełniających formach leczenia.

Należy poinformować innych lekarzy, farmaceutów i dentystów, którzy przepisują lub podają pacjentowi leki, że przyjmuje on terapię przeciwnowotworową opisaną w niniejszej broszurze.

Na stronie [elektronicznego Kompendium leków \(eMC\)](#) można znaleźć więcej informacji na temat tej terapii.

Szczepienia

Szczepienia mogą zmniejszyć ryzyko wystąpienia niektórych zakażeń. Lekarz lub pielęgniarka może porozmawiać z pacjentem o szczepieniach.

Lekarze zazwyczaj zalecają, aby osoby cierpiące na nowotwór zaszczepiły się przeciwko grypie i **koronawirusowi (COVID-19)**. Są to szczepionki inaktywowane, które mogą pomóc w zmniejszeniu ryzyka zakażenia. Osoby z osłabionym układem odpornościowym mogą je otrzymać, ponieważ nie są to szczepionki żywe.

Jeśli układ odpornościowy jest słaby, należy unikać szczepionek żywych. Jest to spowodowane tym, że mogą one wywołać złe samopoczucie. Szczepionki żywe zawierają bardzo słabą wersję choroby, przeciwko której są podawane. Więcej informacji na temat szczepionek żywych i inaktywowanych może udzielić lekarz onkolog lub lekarz pierwszego kontaktu.

Antykoncepcja

W trakcie leczenia należy powstrzymać się od stosunków seksualnych, których celem jest **poczęcie dziecka**. Leki chemioterapeutyczne mogą uszkodzić rozwijający się płód. Ważne jest, aby podczas leczenia i przez jakiś czas po jego zakończeniu stosować antykoncepcję. Lekarz, pielęgniarka lub farmaceuta może udzielić więcej informacji na ten temat.

Lonsurf może zmniejszać skuteczność hormonalnych środków antykoncepcyjnych. Podczas leczenia należy stosować także metodę barierową, taką jak prezerwatywa. Lekarz, pielęgniarka lub farmaceuta może udzielić więcej informacji na ten temat.

Karmienie piersią

Zaleca się, aby nie **karmić piersią** podczas opisanej tutaj terapii oraz przez pewien czas po jej zakończeniu. Jest to spowodowane faktem, iż leki mogą przedostać się do organizmu dziecka z mlekiem matki.

Lekarz lub pielęgniarka może udzielić więcej informacji na ten temat.

Płodność

Niektóre leki przeciwnowotworowe mogą wpływać na możliwość **zajścia w ciążę** lub **zapłodnienia**. W razie zaniepokojenia tym faktem należy porozmawiać o tym z lekarzem przed rozpoczęciem leczenia.

Współżycie seksualne

W przypadku współżycia seksualnego podczas leczenia należy stosować środki ochronne takie jak prezerwatywa lub koferdam oralny. Pomagają one chronić partnera lub partnerkę w przypadku przeniknięcia leków chemioterapeutycznych do nasienia lub wydzieliny z pochwy.

Leczenie z przyczyn nienowotworowych i leczenie stomatologiczne

W razie potrzeby uzyskania pomocy lekarskiej z powodów niezwiązanych z nowotworem należy zawsze poinformować lekarzy i pielęgniarki, że jest się objętym leczeniem przeciwnowotworowym. Należy podać dane kontaktowe onkologa prowadzącego, aby personel medyczny mógł się z nim skonsultować.

Jeśli potrzebne jest leczenie dentystyczne, należy porozmawiać z onkologiem lub pielęgniarką. Zawsze należy poinformować stomatologa o przyjmowanym leczeniu przeciwnowotworowym.

Nasze materiały

Bibliografia

Na stronie [elektronicznego Kompendium leków \(electronic Medicines Compendium, eMC\)](#) można pobrać ulotkę informacyjną dla pacjentów (Patient Information Leaflet, PIL), aby uzyskać bardziej szczegółowe informacje. Ulotka ta wymienia wszystkie znane skutki uboczne.

Redakcja

Nasza broszura informacyjna została napisana, przejrzana oraz zredagowana przez zespół Cancer Information Development organizacji Macmillan Cancer Support. Jej treść skonsultowano również ze specjalistami w dziedzinie medycyny oraz osobami chorymi na nowotwory.

Naszym informacjom na temat nowotworów przyznano znak jakości **PIF TICK**. Został on stworzony przez Patient Information Forum i gwarantuje, że spełniliśmy 10 kryteriów tej organizacji w zakresie wiarygodności prezentowanych informacji na temat zdrowia.

Właściwa opieka i wsparcie dla pacjenta

Jeśli ktoś ma nowotwór i nie mówi po angielsku, może się obawiać, że to wpłynie na jego leczenie i opiekę. Zespół opieki zdrowotnej powinien jednak zaoferować każdej osobie poziom opieki i wsparcia oraz informacje, które spełniają jej potrzeby.

Wiemy, że czasami ludzie mogą doświadczać dodatkowych trudności, próbując uzyskać właściwe wsparcie. Na przykład jeśli ktoś pracuje zawodowo lub ma rodzinę, może być mu trudno znaleźć czas, aby zgłaszać się na wizyty w szpitalu. Może także martwić się o pieniądze i koszty dojazdu. Wszystko to może wywoływać stres i można nie wiedzieć, jak sobie z tym poradzić.

Pomoc jest jednak dostępna. Nasza telefoniczna linia wsparcia może zaoferować w języku dzwoniącego poradę dotyczącą takiej sytuacji. Można porozmawiać z pielęgniarkami, doradcami finansowymi, doradcami zajmującymi się świadczeniami społecznymi czy pracą zawodową. Osobom z nowotworami oferujemy także dotacje od fundacji Macmillan. Są to jednorazowe kwoty pieniędzy, które można przeznaczyć na takie wydatki, jak parking szpitalny, przejazdy, opiekę nad dziećmi czy rachunki za ogrzewanie.

Redakcja tekstu: 1 stycznia 2022 r.

Następna zaplanowana redakcja tekstu: 1 lipca 2024 r.

Możliwość rozmowy z organizacją Macmillan w swoim języku ojczystym

Można zadzwonić do organizacji Macmillan pod bezpłatny numer 0808 808 00 00 i porozmawiać z nami w swoim języku ojczystym za pośrednictwem tłumacza. Można porozmawiać z nami o swoich obawach i kwestiach medycznych. Po uzyskaniu połączenia telefonicznego wystarczy powiedzieć po angielsku nazwę swojego języka. Nasza infolinia jest czynna 7 dni w tygodniu w godzinach od 8:00 do 20:00.

© Macmillan Cancer Support 2023 – organizacja charytatywna zarejestrowana w Anglii i Walii (261017), Szkocji (SC039907) oraz na Wyspie Man (604), działająca także w Irlandii Północnej. Spółka z odpowiedzialnością ograniczoną do wysokości gwarancji, zarejestrowana w Anglii i Walii pod numerem 2400969. Numer rejestracyjny spółki na Wyspie Man: 4694F. Adres siedziby: 89 Albert Embankment, London SE1 7UQ. Numer VAT: 668265007

Dokładamy wszelkich starań, aby przekazywane przez nas informacje były dokładne, jednak nie można zakładać, że odzwierciedlają one obecny stan badań medycznych, który nieustannie ulega zmianom. Osoby, które martwią się swoim stanem zdrowia, powinny skonsultować się z lekarzem. Organizacja Macmillan nie ponosi odpowiedzialności za żadne szkody wynikające z nieścisłości podanych tutaj informacji lub informacji pochodzących od osób trzecich, takich jak informacje przedstawione w witrynach internetowych, do których podajemy łącza.

Patient Information Forum